

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Köznevelésért Felelős Államtitkárságának tájékoztatója a 2014. évi tankönyvrendeléstől és -terjesztésről

Tisztelt Intézményfenntartók! Tisztelt Intézményvezetők!
Tisztelt Pedagógusok! Tisztelt Szülők!

Az iskolákban a következő tanév megtervezésének egyik fontos feladata az iskolai tankönyvellátás biztonságos megszervezése. E tájékoztatóban a jogszabályi változások alapján összefoglaljuk az iskolai tankönyvellátásban résztvevők feladatait.

A tankönyvellátásról rendelkező jogszabályok

- *A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény* (a továbbiakban: köznevelési törvény)
- *A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény* (a továbbiakban: tankönyvtörvény)
- *A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi törvény egyes rendelkezésének végrehajtásáról, valamint a tankönyvellátásban közreműködők kijelöléséről szóló 501/2013. (XII.29.) Korm. rendelet* (a továbbiakban: Korm. rendelet)
- *A tankönyvvé, a pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet* (a továbbiakban: tankönyvrendelet)

A tanulók és iskolák magas színvonalú tankönyvekkel történő egyenlő ellátása az állam kiemelt feladatává vált az új köznevelési rendszerben. Ebből következően az államnak a korábbinál lényegesen nagyobb szerepet kell vállalnia mind a tankönyvek előállításában és terjesztésében, mind a költségek alacsony szinten tartásában. Ezért egyrészt az állam térítésmentesen biztosítja a tankönyveket felmenő rendszerben az általános iskolás tanulók számára (2014 szeptemberétől valamennyi első és második osztályosnak), másrészt a jogi szabályozás megváltoztatásával erőteljesebb állami szerepvállalást kíván érvényesíteni annak érdekében, hogy takarékosabb és egységes elveken működő tankönyvellátási rendszer jöjjön létre. A Kormány aktív, tevékeny szerepet akar vállalni a felnövekvő nemzedék nevelésében-oktatásában, ezért az Országgyűlés 2013 decemberében elfogadta a tankönyvtörvényt, amely 2014. január 1-jével lépett hatályba, és amely új alapokra helyezte a köznevelési tankönyvellátás egészét, **megteremtve azt az állami felelősséget, amelynek alapján az állam tankönyvkiadással, kísérleti tankönyvfejlesztéssel is biztosítja a tankönyveket** az iskoláknak. 2014 januárjában hatályba lépett a Korm. rendelet, amely kijelöli az állami tankönyvfejlesztésért és kiadásért felelős szervként az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézetet (a továbbiakban: OFI), továbbá a tankönyvek engedélyezésében és a tankönyvfejlesztési stratégia kialakításában közreműködő Nemzeti Tankönyvtanácsot, valamint az országos tankönyvterjesztést végző szervként a Könyvtárellátó Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot (a továbbiakban: Könyvtárellátó). 2014 márciusában megjelent a tankönyvrendelet, amely a tankönyvellátás kiszámíthatósága, biztonsága érdekében a részletszabályokat tartalmazza.

A köznevelés reformjához kapcsolódó új szabályozás egyik legfontosabb célkitűzése, hogy a 21. század kihívásainak megfelelő, minőségi tankönyvek álljanak rendelkezésre a tanulók felkészítésében, amelyek segítségével versenyképes tudást és piacképes végzettséget szerezhetnek.

Tartós tankönyv

A tankönyvtörvény 1. § (6) bekezdésének *i* pontja határozza meg a tartós tankönyv fogalmát: „az a tankönyv, könyvhöz kapcsolódó kiadvány, amely nem tartalmaz a tankönyvbe történő bejegyzést igénylő feladatokat, és alkalmas arra, hogy a tanulók legalább négy tanéven keresztül használják.”

A **tartós tankönyvek iskolai használatának** kiterjesztése egyre fontosabb szerepet tölt be a **környezettudatos gondolkodás, a fenntartható fejlődésre nevelés**, valamint a **családi és iskolai takarékoság erősítése** szempontjából. Ahhoz, hogy évről évre egyre több tankönyv maradjon használatban, a tartós tankönyveknek szigorúbb **technológiai követelményeknek** kell eleget tenniük: ezt elsősorban a **kötészeti eljárás** alapozza meg, ezért ezen tankönyvek megerősített, fóliázott borítóval készülnek.

A tankönyvrendelet 32. § (5) bekezdése értelmében az iskola igazgatója gondoskodik arról, hogy „**az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket** – a munkafüzetek kivételével –, **továbbá a pedagógus-kézikönyveket az iskola könyvtári állomány-nyilvántartásába vegyék**, a továbbiakban az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezeljék, és a tanuló, illetve a pedagógus részére a tanév feladataihoz az iskola házirendjében meghatározottak szerint bocsássák rendelkezésre.” Ezzel összhangban a Nemzeti alaptanterv felmenő rendszerű bevezetésével érintett iskolai évfolyamokon már egyre több tartós tankönyv található.

Ingyenes tankönyv

A 2013/2014. tanévtől kezdődően megváltoztak az ingyenes tankönyvek igénylésének, használatának feltételei. A köznevelési törvény 46. § (5) bekezdése rendelkezik azok köréről, akik **térítés nélkül juthatnak tankönyvekhez**. Ennek értelmében a térítésmentes tankönyvellátás a **2014/2015. tanévben kiterjed** az általános iskola 1. és 2. évfolyamára, a nemzetiségi, valamint a gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részesülőkre. **Továbbra is biztosítja rászorultság alapján az ingyenes tankönyvellátást** a köznevelési törvény ezen rendelkezése által még nem érintett évfolyamokon.

Az iskola igazgatója minden év június 10-ig köteles felmérni, hány tanuló esetében kell biztosítani a köznevelési törvény szerinti térítésmentes tankönyveket, illetve a tankönyvtörvény szerinti normatív kedvezményt. A szülők az ingyenes tankönyvre vonatkozó igényüket a tankönyvrendelet 5. mellékletében meghatározott igénylőlapon nyújthatják be az iskolának. A belépő évfolyamok és tanulók esetén az igénylési lehetőséget a beiratkozás alkalmával kell biztosítani a szülők számára. A normatív kedvezményre való jogosultság igazolásához továbbra is szükséges a megfelelő okiratok bemutatása (családi pótlék folyósításáról szóló igazolás, szakorvosi igazolás, önkormányzati határozat stb.).

Az **állam** a térítésmentes tankönyvellátás felmenő rendszerű bevezetéséhez igazodva a 2014/2015. tanévben a 2. évfolyamra beiratkozott tanulók, valamint a 3–13. évfolyam normatív kedvezményben részesülő tanulói létszáma alapján **tanulónként 12 000 Ft hozzájárulást biztosít az intézményfenntartók számára** az ingyenes tankönyvvel járó törvényi kötelezettségek ellátására a nem állami fenntartású iskolák esetében.

Az iskolák a térítésmentes tankönyvellátás bevezetésével 2013-ban a 2013/2014. tanévben az 1. évfolyamra beiratkozott tanulók számára már tartós tankönyveket rendeltek, amelyek rendelkezésre állnak a következő, 2014/2015. tanévre is. Ezért a 2014/2015. tanév első évfolyamára beiratkozott tanulók tankönyveinek esetleges **pótlására** az intézmények tanulónként **3 000 Ft**

támogatást vehetnek igénybe. Amennyiben a következő tanév 1. évfolyamos tanulójának száma meghaladja az aktuális tanév első évfolyamosainak számát, akkor az iskolának lehetősége van a **többletlétszámnak megfelelően a tanulónkénti 12 000 Ft támogatás igénylésére.**

Az állam a tankönyvtámogatás fedezetét a nem állami fenntartó számára a *Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény* által, míg az állami iskolák esetében a fenntartók költségvetésében biztosítja. **Különösen fontos, hogy a valós igényeknek megfelelően történjék a tankönyvrendelés.** Az iskolák fordítsanak különös figyelmet arra, hogy az első évfolyamra beiratkozott tanulók kifogástalan állapotú ábécés és olvasókönyvet kapjanak kézbe tanulmányaik kezdetekor. Ha szükséges, ezt akár új tankönyv rendelésével is biztosíthatják.

Az iskolának a térítésmentes tankönyvellátás biztosítására több lehetősége is van [tankönyvtörvény 4. § (2) bekezdés]. A támogatás hatékony hasznosítása érdekében javasoljuk a térítésmentes tankönyvellátásnak – lehetőség szerint – a könyvtári állományból kölcsönzés útján történő biztosítását. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően az iskola csak olyan árösszetételű tankönyvcsomagot rendelhet az egyes iskolai évfolyamokon tanulók számára, amellyel feltétlenül biztosítani tudja a térítésmentes tankönyvellátásra jogosultak számára a tankönyvet. **Esetükben a szülőktől semmilyen pénzbeli – kiegészítő - hozzájárulás nem kérhető.**

Országos tankönyvellátás

Az iskolák a tankönyveket a törvényi előírás értelmében kizárólag az állami tankönyvellátón (a továbbiakban: Könyvtárellátó) keresztül rendelhetik. A Könyvtárellátótól a <https://tankonyvrendeles.kello.hu/> honlapon tudják az iskolák a tankönyveket megrendelni. A Könyvtárellátó március 17-én megnyitotta felületét, amelyen az iskolák az intézmény és a tanulók adatait ellenőrizhetik. Ezt **célszerű április 10-ig elvégezni** annak érdekében, hogy az ezt követő időszakban már csak a tankönyvek kiválasztására és rendelésére tudjanak összpontosítani a tankönyvfelelősök.

Az iskolai **tankönyvrendelést az iskola a fenntartója egyetértésének beszerzését követően** közvetlenül a Könyvtárellátó rendelési felületén adja le. A tankönyvrendelet új szabályozása alapján **módosultak a tankönyvrendeléshez kapcsolódó határidők:**

- április 30. a tankönyvrendelés és fenntartói jóváhagyás határideje,
- június 30. a tankönyvrendelés módosítása,
a normatív kedvezményben részesülők feltüntetése,
- szeptember 5. pótrendelés.

A **módosítás és a pótrendelés** során csak a végleges rendelésben megadott tankönyvek darabszámát lehet módosítani, ennek mértéke tankönyvenként az eredeti rendelestől maximum tizenöt százalékban térhet el.

Az iskola igazgatója a **Nemzeti alaptanterv felmenő rendszerű bevezetésével érintett iskolai évfolyamokon** csak kísérleti tankönyvet vagy olyan tankönyvet rendelhet, amelyeknek a tankönyvvé nyilvánítása a kerettantervi rendelet kihirdetését követően történt. Csak az előzőek hiányában választhat az iskola a tankönyvjegyzéken szereplő régi tankönyvek közül.

A Könyvtárellátó rendszere tanulói szintű tankönyvellátásra ad lehetőséget, és külön felületen keresztül biztosít lehetőséget az intézményi szintű megrendelésre az iskolai könyvtár javára. A webáruház (www.webshop.kello.hu) lehetőséget biztosít saját tulajdonú tankönyv beszerzésére a teljes vételár és szállítási költség kifizetése ellenében.

A tankönyvek árát banki átutalással, postai csekken és utalványokkal is kifizethetik. Ez utóbbi lehetőség a kijelölt postahivatalokban, valamint a 18 megyeszékhelyen és Budapesten működő tankönyves ügyfélszolgálati kirendeltségen (KELLO INFÓPONT) vehető igénybe. Itt a tankönyvekkel kapcsolatos teljes körű ügyintézésre, a Könyvtárellátó webshopjában rendelt könyvek, taneszközök átvételére és általános tájékozódásra is lehetőség van.

A Könyvtárellátó 2014 augusztusában szállítja ki a közreműködő partnereivel az iskoláknak a tankönyveket.

Újgenerációs kísérleti tankönyv

A Nemzeti alaptanterv és az új kerettantervek tartalmi és módszertani megújításának támogatására az oktatási kormányzat – az OFI közreműködésével – **új fejlesztésű, kísérleti közismereti tankönyveket bocsát a köznevelés rendelkezésére** a 2014/2015-ös tanévtől kezdődően. Az újgenerációs tankönyvek kipróbálása meghatározott kutatási módszertan alapján indul el az **együttműködésre felkért iskolákban**, amelyek körét az OFI és a fenntartó együttműködésben határozza meg. Amennyiben más iskola is csatlakozni kíván az újgenerációs kísérleti tankönyvek kipróbálási folyamatához, akkor ezzel a lehetőséggel élhet. Ebben az esetben az OFI honlapján megjelent tájékoztatás szerint kell eljárnia. A tankönyvrendelés során az újgenerációs tankönyvek kipróbálására felkért iskoláknak a kísérleti tankönyveket is a Könyvtárellátó felületén kell megrendelniük a kijelölt tantárgyak esetén.

A 2013/2014. tanévben a 9. évfolyamos **szakiskolás tanulók** már **új szemléletű komplex közismereti kísérleti tankönyvet** kaptak. Az OFI készíti ennek folytatásaként **a 10–11. évfolyam közismereti tárgyaihoz kapcsolódó könyvet** egy kötetben. Ezért a 2014/2015. tanévre a szakiskolák megrendelhetik a 9. és a 10–11. évfolyam számára is a közismereti tankönyveket a Könyvtárellátó felületén.

A hit- és erkölcsstan tankönyvekre vonatkozó sajátos szabályok

Az iskola a hit- és erkölcsstanoktatáshoz a bevett egyház által alkalmazott tankönyvekre vonatkozó rendelését tankönyvenként és egyházanként összesítve küldi meg a Könyvtárellátónak a rendelési felületen. A Könyvtárellátó az összesített adatokat megküldi az érintett egyháznak. **A hit- és erkölcsstanoktatáshoz alkalmazott tankönyvek beszerzéséről és az iskolákhoz történő eljuttatásáról az egyház gondoskodik.**

Budapest, 2014. április „ „

Dr. Hoffmann Rózsa
államtitkár